

จดหมายข่าวส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 1 ฉบับที่ 02 ประจำเดือน พฤศจิกายน 2552

งานระบาดศัตรูพืช และ งานข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรอำเภอบึงสามพัน เพชรบูรณ์ โทร. 056-731279

เกษตร...เตือนการเกิดโรคระบาดของหอมแดง หอมแบ่ง และกระเทียม

นายนิพนธ์ นกพลับ เกษตรอำเภอบึงสามพัน เตือนเกษตรกรผู้หอมแบ่ง หอมแดง และกระเทียม ให้ระวังการระบาดของโรคต่างๆ ดังต่อไปนี้

โรคหัวและรากเน่า

ลักษณะอาการของโรค

โรคนี้อาจเกิดกับพืชได้ทุกระยะของการเจริญเติบโต อาการเริ่มแรกใบจะเริ่มเหลือง ต่อมาจะเหี่ยวแห้งตายไป โดยเริ่มจากปลายใบลงมา ถ้าเป็นกับต้นอ่อนจะแสดงอาการเหี่ยวอย่างรวดเร็ว อาการที่กล่าวมาแล้วเป็นผลสืบเนื่องจากที่ส่วนหัวและรากถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมื่อถอนดูจะพบเส้นใยสีขาวของเชื้อราเป็นเส้นหยาบ ๆ มองเห็นชัดด้วยตาเปล่าขึ้นฟูบนแผลและตามรากซึ่งเน่าเป็นสีน้ำตาล ในดินก็มีเส้นใยของเชื้อราเจริญแทรกอยู่ด้วยตามโคนต้น นอกจากนี้จะพบเม็ดขยายพันธุ์ของเชื้อรา คล้ายเมล็ดฝักกาด สีขาวน้ำตาลอ่อน และน้ำตาลแก่ หรือดำ ขนาดเท่าหัวเข็มหมุด มากมายขึ้นปะปนกับเส้นใยดังกล่าว หัวหอมจะนิ่มเน่า และเนื้อเยื่อยุ่ยส่งกลิ่นเหม็นเล็กน้อย ถ้าเชื้อเข้าทำลายหัวในช่วงหลังของการเจริญเติบโตอาการที่ปรากฏบนหัวในตอนเก็บเกี่ยวอาจจะไม่รุนแรง แต่จะเริ่มลามมากขึ้นในขณะที่เก็บรักษาไว้ ทำให้เกิดการเน่าขึ้น

สาเหตุของโรค เกิดจากเชื้อรา สเคอโรเทียม

การป้องกันกำจัด

1. การปรับความเป็นกรดเป็นด่างของดินให้สูงขึ้นด้วยปูนขาวจะช่วยลดการระบาดของโรค หรือซังกไปได้ระยะหนึ่งหรือหายไป
2. ควรปลูกพืชหมุนเวียนสลับอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี
3. การปลูกหอมควรมีการคลุมเมล็ดก่อนปลูก
4. การใช้ยาเทอร์ทาคลอร์ หรือเทอร์ราโซล ราดลงดินบริเวณที่พบเชื้อ จะช่วยลดการแพร่กระจายของเชื้อได้ หรือใช้สารชีวภัณฑ์ (ไตรโคเดอร์มา เชื้อ BT, BS) ในการป้องกันโรค
5. ให้ขุดหลุมและดินในที่เกิดโรครวบรวมไปเผาไฟทำลายเพื่อป้องกันมิให้ระบาดแพร่ไปทั่วไร่

โรครากเน่า

ลักษณะอาการของโรค

แปลงปลูกหอมที่เป็นโรคใบรอบนอกของหัวจะเริ่มแห้งก่อนเมื่อถอนต้นขึ้นดูจะพบว่า ต้นหอมหลุดจากดินได้ง่าย ทั้งนี้เพราะกาบและโคนต้นเน่าเปื่อย ถ้าใช้มือกดหรือบีบหัวหอมปรากฏว่า ภายในหัวหอมนิ่มหรือเน่าแล้ว และยังเน่าลามติดต่อไปยังหัวอื่น ๆ ด้วย ในเวลาที่อากาศชื้น ๆ จะสังเกตเห็นเส้นใบสีขาวของเชื้อราขึ้นฟูอยู่บนผิวดินแลบนส่วนที่เป็นโรคด้วยเมื่อผ่าหัวออกตามยาวจะ พบเนื้อเยื่อของหัวเน่าลามขึ้นหาส่วนใบ เชื้อราจะลุกลามช้า ๆ บางครั้งตอนเก็บเกี่ยวไม่สังเกตเห็น อาการแต่จะเริ่มเน่าหลังจากเก็บเกี่ยวมาแล้ว

สาเหตุของโรค เกิดจากเชื้อรา ฟิวซาริเยียม

การป้องกันกำจัด

1. ปรับปรุงดินให้มีความเป็นกรดเป็นกรดเป็นด่าง สูงขึ้น ด้วยปูนขาวและเพิ่ม อินทรีย์วัตถุที่เป็นกากพืช พืชสดและปุ๋ยคอกจะช่วยให้โรคนี้นหายไปได้ระยะหนึ่ง
2. มีการปลูกพืชหมุนเวียนสลับไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไปด้วยจึงจำได้ผลการป้องกันกำจัด ดีขึ้นไป หรือใช้สารชีวภัณฑ์ (ไตรโคเดอร์มา เชื้อ BT, BS) ในการป้องกันโรค
3. หัวหอมที่เก็บเกี่ยวได้ควรนำไปเก็บที่อุณหภูมิต่ำ ความชื้นประมาณ 65% และมี อากาศถ่ายเทได้ดี

โรคเน่ากอดิน

ลักษณะอาการของโรค

ที่บริเวณโคนต้นเหนือพื้นดินขึ้นมา จะสังเกตเห็นรอยช้ำเป็นจุดเล็ก ๆ ก่อนแล้ว จึง ขยายตัวโตขึ้นตามลำดับจนเกิดรอบต้นจะเกิดเป็นรอยช้ำสีน้ำตาล ต้นกล้ารับน้ำหนักส่วนบนไม่ไหวก็ จะหักพับลง ส่วนยอดก็จะแห้งตายไป

สาเหตุของโรค เกิดจากเชื้อราที่อาศัยอยู่ในดินหลายชนิด

การป้องกันกำจัด

1. คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยยาฆ่าเชื้อราหรือใช้สารชีวภัณฑ์ (ไตรโคเดอร์มา เชื้อ BT, BS) ในการป้องกันโรค
2. หว่านเมล็ดบาง ๆ เพราะถ้าแน่นเกินไปจะมีโอกาสเป็นโรคได้ง่ายและอย่ารดน้ำให้ และเกินไป
3. ถ้ามีโรคเริ่มระบาดเล็กน้อยให้ใช้ยาฆ่าเชื้อรา 2-3 ครั้ง หลังจากนั้นให้ใช้น้ำปูนใส อย่างเจือจางรดเป็นระยะ

.....

งานระบาดศัตรูพืช : นายสนิท ศิริรัตน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ

งานข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ : นางสาวศศิประภา มาราช นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ